226
E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

~~Kl. Kr. I: 175.~~
226 E 74
N Kr. 301

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Declamatio Philippi Beroaldi de tribus fratribus: ebrioſo: ſcortatore: et aleone non minus vtilis quam iucunda

¶ Diſtichon ad Lectorim.

Dulcis ephebe tibi placeat labor hic Beroaldi
Ne te corrumpant, ocia, vina, Venus,

¶ Ioānis Murmellij ad iuuētutē tetraſtichō

Si cupis ad verum decus aſpirare iuuentus
Et ſuperum recta limen adire via,
Sit procul ebrietas, pręceps procul alea, ceci
Ne iaculis pueri percutiare caue,

1510

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

¶ Ad venerabilem et eruditum Sigiſmun-
dum Gollingerū Eccleſię Wratiſla-
uienſis Canonicum Philippi
Beroaldi Bononienſis
Epiſtola. .:. .I.

S Citi elegantiſq; conuiuatoris eſt, non tā appa-
ratu ferculoꝝ inſtruere, q̄ꝫ lepiditate fabula-
torum hilarare conuiuium Queſtiones āt con-
uiuales eſſe debent, neq; nodoſę, neq; auſterę, ſed
iocundę et inuitabiles ſuper rebus ad commu-
nem vſuꝫ vitę pertinētibus, cum quadam facilitatis illecebra. Qui-
bus ingenia cōuiuarum venuſtiora fiant. Et quodam quaſi incita-
bulo foueātur, quod ſane genus veteres adeo probarunt, vt de conui
ualibus queſtionibus Ariſtoteles, et Plutarchus et Apuleius no-
ſter volumīa cōſcripſerint, vt Aſellius Sabinus dialoguꝫ feſtiuiſſi
mum condiderit, In quo Boleti et ficedulę et oſtreę et turdi, ſuper
principatu ganeę certamen inducitur. Ex hoc genere ludicraꝝ que-
ſtionum (nimirum) illa tua eſt, Sigiſmunde mi amabiliſſime, quaꝫ
mihi diſſoluendā propoſuiſti. Scribis eniꝫ ad me in epiſtola elōq̄n-
ter elegāterq; cōſcripta ortā eſſe apud te inter cōpulones atq; com-
pranſores tuos Ludicram, et vere conuiualem diſputationeꝫ, vide-
licet quis fedior, nequior ve ſit habendus, meretricarius an aleator,
an temulentus, quod deniq; ex his tribus vitijs ſit culpatiſſimum,
Conſulis me, adhibes preces, vt libello tibi explicem, quid ſuper hac
re ſentiam. Et tanq; honoratius arbiter controuerſiam hāc ipſe diju
dicem, Ego qui libentiſſime moreꝫ gero id genus hominibus, qui-
bus dare beneficium eſt accipere, ſumpto calamo hanc ioculatoriam
diſputatōeꝫ explicaui ſtilo declamatorio planeq; ſcholaſtico Ita cū
credidi rem planius lucidius manifeſtius liquere poſſe, ſi hoc charac
tere explicaretur Cęteruꝫ quia ſocraticum eſt et academicū nihil af-
firmare, ego nihil decerno vt dogmatiſtes, veruꝫ vt opinator. Id o-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

pinor et probo quod in vltimo poſitum leges, ſic Uarro, ſic ceteri in
extremo collocant, quod maxime probant. Et cū ſuum cuiqꝫ iudici-
um, ſua ſententia ſit, ſequatur vnuſquiſqꝫ quod maxime probabile ex
iſtimabit. Ego vero quicquid id eſt libelli tibi nuncupatim dono, di
coqꝫ Sigiſmunde Goſſinger non minus eruditione et nobilitate qꝫ
religione monſtrabilis, qui vt eloquentię cultū (ſine qua homo to-
tus incult⁹) caperes, vti ingenuas diſciplinas haurires, vt barbariē
exueres, veniſti non pridem in Italiam, fuiſti Romę aliquot annos
vigilantiſſimus Romanę academiae cultor. vbi eloquentia latialis
nata educataqꝫ eſt, vnde tu ſuffarcinatus auro et argento hoc eſt elo-
quio et doctrina. in patriam remigraſti, non ſolum canonicatu dig-
niſſimus, ſed et epiſcopatu. vbi ſtudia humanitatis repaſtinans in-
dies cultior, honoratior extiſtis. Gaudeo ꝙ commentarios meos cū
primis probas et quęcunqꝫ ex incude noſtra litteratoria formata cu-
ſaqꝫ circumferuntur, habes continenter in manibus, quę cum tu
pleriqꝫ omnes tui ſimiles probent, idqꝫ mihi per epiſtolas quotidie
ſignificent, facile adducor vt credam non eſſe inuenuſtiſſima Et (vt
grece dicitur) Amuſotata, quę tantorum virorum iudicio compro
bantur. Nec enim credibile eſt tam multos aut aſſentari aut falli.
Itaqꝫ mihi blandior, et hoc inuitamento illectus Commentarios
Apuleianos ſubſiciuis temporibus produco. Texitur opus ſane lu-
culenter, et intra duos ad ſummū ſeſquimenſes abſoluti, edolati, im
preſſi, in publicum progredientur, quorum tu quoqꝫ fies particeps
Interim accipe libellum hunc quem expetiſti. ioculatoria diſputati-
one feſtiuum lepidula eruditione inuitabilem declamatorio filo con
textum, quem ſuadeo, aut ſuper cenā legas, aut poſt cenam, ſic enim
(opinor) faciet ad ſtomachum, cū matutino et ſobrio ſeria atqꝫ auſte
ra conueniant, quicquid id eſt letus cape, et libellū hilaritudinis ple-
num hilari fronte ſuſcipito. Uale et amicitiam cole

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Philippi Beroaldi de tribus fratrib⁹

Argumentum

Pater qui tres filios habebat, vnuꝫ ſcortatorem, Alterum aleatorem, Tertium ebrioſū, ꝫ moriens in teſtamēto ita ſcripſit Ex filijs meis turpior vitioſiorq̄ꝫ exheres eſto Poſt mortem patris contendunt fratres quiſnam exheredatus eſſe dicatur, Res agitur apđ iudices ꝑ quādam quaſi anticategoriam hoc eſt mutuam accuſationem, quam quidam concertatiuam nuncupāt in plęriſq̄ꝫ cōtrouerſijs priſci declamatores vti conſueuerunt persona aduocati. propter aliquam ipſius qui cauſam dicit deformitatem ꝛ vitij turpitudinem Hic quanq̄ꝫ perſonę fratrū inhoneſtę ſint ꝛ turpes, vt illis pro ſe loqui nefas eſſe debuerit. Ego tamen exiſtimaui totam cauſam planius explicari et vehementius agi poſſe, ſi ipſi ſemet mutuis criminationibus pulſarent, q̄ꝫ ſi per aduocatum res agereť. Primas partes ebrioſo dedi, vt contra duos vnus dicat, vt mox vnus a duobus retaxetur, Cōditio huiuſcę cauſę illa eſt, vt ꝓ ſua quiſq̄ꝫ ſalute ſollicitus nihil de proximo cogitet Lector attende Letaberis

Ebrioſus contra Scortatorem et Aleatorem

n

Non ignoro iudices quāto onere cauſa noſtra prematur ex hoc parentis elogio, propter quod fit vt ſordes noſtrę inuulgentur vt probra noſtra in propatulo conſpiciātur Et (quod maxime cauendum fuerat) vt accuſatiōe mutua frater inuehi cogatur in fratres. Sed qui ſemel labe vitioſitatis infectus ſequeſtrato pudore frontem perfricuit, qui famę contemptor eſt, non tam infamiam veretur q̄ꝫ famem timet. Creditq̄ꝫ prouerbio gręco clamitanti miſerrimum eſſe fame mori. Et quod paraſit⁹ ille Plautinus dixit, putat eſſe veriſſimum miſerrimus eſt, qui cum eſſe cupit, quod edat non habet, proinde iudices ne ego eſuritione tabeſcam, ſi exheredatus a patre ſententia veſtra pronūcier, ne inť mē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

dicos ſedens manum ad ſtipez porrigē cogar, agā hodierno die cau-
ſam meā aduerſus duos fratres, et potētiſſimis argumētis demon-
ſtrabo, vel alterꝫ, vel vtrunꝫ nimirꝫ eſſe quē exheredatū eſſe voluerit
Quāuis mihi ſatis ſuperꝫ eſſe debuiſſet ad exheredationē effugien
dam vos edocuiſſe alterum ex fratribus eſſe q̄ꝫ me ſordidiorē per di-
tiorēꝫ Uerꝫ vt res magis colliqueſcat, ſeparatiꝫ atꝫ diuiſim vtrꝫ
inceſſere mihi in animo eſt, vt poſt explicatas vni9 ſordes, alterius q̄ꝫ
maculoſam vitā inſectāter inuadā. Quanq̄ꝫ non me preterit, quam
ſanctum ſit nomen fraternitatis, quam arcta fratrum cōiunctio, q̄ꝫ
frater diligēdus vtpote quaſi fere alter dictus. Sed mihi non tam
fraternitas hoc tempore colenda eſt, q̄ꝫ mendicitas cauenda. Uerū
eſt profecto illud verbuꝫ vet9. Omnes ſibi melius eſſe malle q̄ꝫ alteri,
quiſꝫ ſibi proxim9 eſt, et tunica pallio propior. Ceterum ne longiore
q̄ꝫ par ſit exordio vos morer. Jā controuerſiaꝫ ipſam ex teſtamēto pa
terno deriuatā queſo diſpicite. Jubet pater euꝫ ex nobis exheredatuꝫ
eſſe, qui ſit vitioſior, q̄s nō intelligit: q̄s nō videt: ſiue verba ſiue vo-
luntatē ſcriptoris intueri libeat, ſcortatorē deſignari, quo vitioſior
nullus exiſtit. Teſtamētuꝫ potētiſſimū eſt. Ultima defuncti volū-
tas rata eſſe debet, hec vobis ſpectāda ē, ad hāc perinꝫ ac ſcopon ſnia
veſtra dirigenda. Ait pater, vitioſior ex filijs exheres eſto. Scio me
bibacē eſſe, et vini cupidiſſimuꝫ Sed hoc (ſi vitiū eſt) lōge profecto
minus eſt q̄ꝫ fraterna ſcortatio, labeſꝫ meretricaria Nā vt prius cuꝫ
amatore meretricis agā, quid p̄t fedius eſſe: q̄d vitioſius: q̄ꝫ amore
meretricule turpiſſimo torqueri et inſanire, inter ſcorta nō taꝫ dege-
re q̄ꝫ deliteſcere, Ubi patrimonij fameꝫ diſpēdiuꝫ fiat, vbi ex libero
ſeru9 euadas ſiſꝫ ſeruituti indigniſſime mācipatus omis ſeruit9 ho
mini ingenuo et liberaliter educato intolerāda eſt, ille vero vltroneā
ſubit ſeruitutē et eā quideꝫ indigniſſimā qui meretricarijs pedicis
implicat, cui mulier impat, cui leges imponit, p̄ſcribit, iubet, que ni-
hil imperāti negare p̄t, nihil audet recuſare, poſcit, dādum eſt, vocat
veniendūꝫ, eijcit abeundūꝫ, minat extimeſcendūꝫ. Duo an̄ oia ſunt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Philippi Beroaldi de tribus fratrib⁹

queꝫ mortales magnipendunt fama et opes. Quid em̄ per deos im-
mortales mortalibus contingere pt illuſtri⁹ q̄ȝ nois ſplendoꝛ, q̄ȝ glo-
ria Cuius cauſa tot erumnę, tot ſudoꝛes, tot vigilię, vltro ſubeuntur
ac tolerātur, vt non immerito cecinerit Ualeri⁹ Flaccus, Tu ſola a-
nimos mentēqȝ peruris gloꝛia. Ut veriſſimuȝ ſit illd̓ Solomonis
Melius eſt nomē bonū q̄ȝ diuitię multę, pręterea q̊d vtilius: quid
dulcius: q̊d beati⁹: q̄ȝ opulentū patrimoniuȝ, q̄ȝ diuitię luculentę.
Quaꝝ cauſa impiger extremos currit mercatoꝛ ad Indos, ꝓpter q̄s
vita moꝛtaliū facta eſt laboꝛioſa ⁊ irrequieta Sunt pleriqȝ q̊ moꝛteȝ
potioꝛeȝ q̄ȝ egeſtatē putent, q̊bus intollerabilis videat̄ nuda illa vita
et omnibus quibuſcunqȝ ante abundauerint deſtituta Apud Naba-
theos, qui opes imminuit publice mulctat̄, qui auget, honoꝛe afficit̄.
Quas tam gręci q̄ȝ barbari, cuȝ tertium locuȝ bonoꝝ tenere debeāt,
pꝛimo tamen in loco collocāt (vt auctoꝛ eſt Plato) At qui vtriuſqȝ
huiuſce boni iacturā facit meretricarius Nanqȝ amationes meretri-
cię grande ferunt vna cuȝ dāno dedecus, infamiā afferunt, opes au-
ferunt. Male conſulit et rei et fame mulierari⁹ amatoꝛ. Quibus ho-
mini detractis nihil plane erit illo deſpecti⁹, nihil notati⁹. Itaqȝ ama-
toꝛ deſpectiſſimus notatiſſimuſqȝ eſt habendus, q̊ ſcoꝛto honeſtum
officiuȝ poſtponens, q̊ in gurguſtio deliteſcens aſſiduis pulſat̄ infa-
mijs, patrimonij decoctoꝛ, mendicitatis infamiſſime coaguluȝ Bo-
nā deperdere famā, rem pris oblimare maluȝ eſt vbicunqȝ (vt inq̄t)
Satyrographus Amatoꝛ (vt Plautin⁹ ſeruus feſtiuiter enarrat)
bona ſua pꝛo ſtercoꝛe habet, foꝛas iubet ferri, domi q̄cquid habet per-
dit, quādoq̊dem ip̄e deperdit⁹ eſt Meretrices vt dicunt̄, ita ſunt ꝑ-
caces, nullus eſt finis poſcēdi, nullus dādi, vt amatoꝛis libido redi-
uiua reſurgit, eſtqȝ inexplebilis, ſic meretricis eſt inexaturabilis pro-
cacitas. Et cum hodie aliq̄d dederis, hodie quoqȝ aliud dandum eſt
Et cum ſcoꝛti precium vnius ſit panis, (ſi Solomoni credimus)
argentariam ſalutem ab amaſio quotidianam depoſcit. Exenteratqȝ
quotidianis ictibus marſupium Meretrix tātiſper blanditur dum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Illud quod rapiat videt, Amator q̃ʒ diu habet quod det, tam diu illi arrident ędes meretricię et patent fores. Ubi deſpoliatus inopia argentaria laborat fores extruditur. Nonne comedia humanę vitę ſpeculum eſt, atqui apud Comicos poetas tota eſt meretricarũ amoris inſectatio, Adoleſcentes in ſcortis male audiunt, patres filios a turpi amore meretricis auocare, abducere, auellere, omnibus virib⁹ neruiſq; contendunt, Ut id nobis documẽto ſit, vitandas eſſe meretricum illecebras, fugitãdas ſuauiationes poſcinummias. Quaruʒ vafricias, laqueos, illicia, blãdiciaſq; viſcatas enumerare quis poſſit? In Mercatore Plautus, pater Charinum filiuʒ viſco muliebri implicatiſſimum caſtigatione clamoſa et obiurgatorio ſono ad bonam frugem reuocare contendit. Tanq̃ʒ nihil perq̃ʒ diſpendioſum rei ſit et moribus ac amor. In Truculento ſeruus meretricem ego inquit item eſſe reor mare vt es, quod des deuorat, nunq̃ʒ abundat. In Aſinaria ait adoleſcens deſpoliatus ⁊ excluſus mare non eſt mare, vos eſtis mare acerrimum. In Ciſtellatia, meretrix fortunati eſt oppidi ſimillima, non poteſt ſuã rem obtinere ſola ſine multis viris. In Sticho, qui poteſt mulieres vitare vitet. Apud declamatores inducuntur patres, qui elogio teſtant exheredatos a ſe filios, propterea quod meretrices amauerint. In decalogo legis dominica pręcepta decem dei digito conſcripta cõtinentur. Quibus recte viuendi formula p̄ſcribitur, homines ad ſanctitudinem inſtituunt, inter quę illud eſt memoratiſſimum, Non mœchaberis quo verbo non ſoluʒ interdicitur nobis adulteriuʒ cum alienis vxoribus, ſed et omnis fornicatio quippe in Canonicis ſcripturis, vt docet diuus Auguſtinus, et in decretis, xxxij, queſtione quarta proditum eſt, nomine mœchię omnis fornicatio omniſq; illicitus concubitus ſignificatur. Si quę a pontificibus decreta ſunt ſeruari debent, quãto magis quę a deo Tu qui ſcortator et meretricij amplexus affectator es, nonne vides te facere contra diuinum interdictum Sed qui pręcepit nõ mœchãduʒ Idem in eodem decalogo haud quaq̃ʒ pręcepit non bibendum. Ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

hęc Amor formę rationis obliuio eſt inſanię proximus Turbat conſilia. altos et generoſos ſpiritus frāgit. a magnis cogitationibus ad humillimas retrahit. querulos, iracundos, temerarios, dure imperioſos. ſeruiliter blandos, omnibus inutiles, ipſi nouiſſime amori facit. Nam cum fruendi cupiditate inſatiabili flagrat, plura tempora ſuſpicionibus, lachrymis, conqueſtionibus perdit. O diuꝫ ſui facit, et ipſe nouiſſime odium eſt. Hęc luculenta diui Hieronymi peroratio quem non meretricariorum atqꝫ amatorum rubore ſuffundat, Quis amaſius talia audiens non repente ſe damnet: veluti foeda vitioſitate maculoſuꝫ Quis venereus miles nō hęc in ſemetipſo recognoſcens ingemiſcat nanqꝫ amorem amatorēqꝫ cuncta hęc vitia ſectari ſolent. cura, egritudo, inſomnia, erumna, ineptia, ſtulticia, et temeritas, incogitantia, cupiditas, petulantia, auiditas, ocidia, inopia, contumelia, et diſpendium, Amor carnificinam commentus eſt Amor amara dat, mores hominū moros ⁊ moroſos facit. Amatoris animus clauos cupidini fixus apud ędes meretricias retinetur. Viuitqꝫ in alieno corpore, adeo vt Plautinum illud dicere meritiſſimo poſſit. Ubi ſum ibi non ſum, Ubi non ſum ibi eſt animꝰ. Quid nonne in vulgari maledicto cōuitioqꝫ quotidiano eſt nomen ſcortatoris, Nonne in confeſſo eſt: amorem furorem eſſe, et meretrices famoſas, Sectari autem rem ſitibundam nonne furere eſt. Sectari rem infamem nonne infamię proximum atqꝫ confine. Ad hęc amator ſepe crudeli feritate graſſatur ac furit, ob riualitatis ſuſpitionem meretricum enim nō eſt vni inſeruire amanti, ſed fouere complures. Et ex multiplicibus racemis ſibi facere vindemiam Hinc bella iniurię, ſuſpitiones in militia amatoria, Hinc Marius Hellade percuſſa ſe precipitat, hinc amator non ſolum miſer et erumnoſus, veruꝫ etiam turpiſſimus crimino ſiſſimuſqꝫ cenſetur. Quanto me magis iudices excutio, tanto plura ſuccurrunt ad taxanda meretricarū fratris feditateꝫ. Et in primis illud Apoſtoli Pauli qui euidenter oſtendit vitium fornicationis inter reliqua eſſe ſpurciſſimuꝫ, qui Co-

rinthios inſtituens ita proclamat. Fugite fornicationem omne eniȝ
peccatum quodcunqȝ fecerit homo extra corpus eſt Qui autem for-
nicatur, in corpus ſuum peccat. Adde quod qui cupit bibere non e-
rubeſcit id palam profiteri. Et manuȝ, in propatulo porrigere ad po-
culuȝ qui vero deſiderio rei venereae detinetur furtim id agit et clācu-
lum. Cum cupiditatis erubeſcendȩ depudeſcat, non credis id mihi,
audi nobiliſſimum philoſophorum Ariſtotelem in problematis ita
diſquirentem Cur homines rem agere veneream cupientes confite-
ri ſe id cupere maxime pudet, bibendi autē aut edendi deſiderio cum
teneātur confiteri non pudet, poſſeȝ infinita prope congerere, ſȝ ad-
hibendus eſt modus quem in rebus omnibus vtiliſſimum perhibēt
Igitur o frater Cum in ſcortis male audias, ſcito hoc eſſe omni pro-
bro probroſius om̄i turpitudine turpius. In tātum, vt nullus igno
ret ſcortari, et in meretricario cenobio ſe ⁊ ſua nequiter profligare, id
dici eſſe poſtremiſſimum vitioruȝ. quod nec ipſe (opinor) frater in-
ficiaris. Cuȝ improborum mos ſit non improbitatem occulere, ſȝ ex
ipſa vitioſitate gloriari. Uerū hęc de ſcortatore ac meretricario dix-
iſſe ſatis ſuperqȝ Tranſeamus agedum ad Aleatorem, quem nō mi-
nus feda vitij labe maculoſuȝ eſſe confirmo, adeo vt multa quę in il-
luȝ dicta ſunt, in hunc per ęqȝ retorqueri poſſint Et alia pleraqȝ quę
dum a nobis perpenduntur queſo diligenter attendite

¶ Alea res damnoſa eſt ac turpis, furtorum ac rapinę conciliatrix
malarum cogitationuȝ parens, hominis interioris carnificina, vir-
tutuȝ atqȝ om̄is honeſtę meditationis expultrix. Iraruȝ maledicto-
rum in deos hominesqȝ ſuſcitabulum. Cui qui mancipati ſunt ſem-
per āgore torquentur, ſemper triſtitudo illorum vultus innubilat,
ſemper deſperāter, ſemper furenter omnia agentes conſpiciunt Ni-
mirum id vitium eſt, quod ſcriptores omnes proſcindunt infamant
criminantur, quod a leguȝ conditoribus male mulctatur. Ariſtoteles
inclytiſſimus philoſophorum quarto ethicoruȝ volumine Aleato-
res infamat. Illiberales eſſe ⁊ in ſordido lucro verſari ſcribens. Apō

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

iuriſconſultos Titulus eſt de aleatoribus. quo animaduerſio con-
ſtituitur in eos quoqꝫ, qui ludere cōpellunt. Senatuſconſultuꝫ vetꝰ
pecuniā ludere interdicit Quinetiam M. Tulliꝰ auctor eſt, Lenti-
culam. M. Antonij colluſorem lege de alea eſſe condemnatū. Qui
hominem nequiſſimum ob id vocat Antoniuꝫ, ꝙ in foro atqꝫ in ꝑ-
patulo alea luderet. Oratiꝰ quoqꝫ aleā legibꝰ interdictā tanqꝫ rē im-
probā oñdit illo verſiculo Seu malis vetita legis alea, Nōne inter
Catulliana maledicta ſunt Aleones quoqꝫ: ſic enī̄ priſci aleatores no
minitabant, Nonne conſeſſum aleatoꝝ in ludo talario turpiſſimuꝫ
eſſe dixit Arpinas orator: Nōne alea pernox, Nōne animoſus ale-
ator ſatyrico dente perſtringit, Quiſqꝫ inuentor aleę extitiſti (tecum
enī̄ mihi res eſt) non reꝫ voluptuariā (vt vulgo credit) ſed peſtiferā
ac detrimentoſam es cōmentus q̄ multos ad mendicitateꝫ redactos
furaces, graſſatores, ſacrilegos fieri coegit. Et qm̄ non eſt nobis hęc
oratio habenda apud imperitos iudices, neqꝫ in cōuentu ruſticano.
liberiꝰ paulo de ſtudijs humanitatis ac lrīs interioribus diſputabo,
nec non ex ſecretarijs eruta inuulgabo, Plato philoſophorum deus
refert in Phędro fuiſſe demoneꝫ neſcio queꝫ ex vetuſſimis dijs Ae-
gyptioꝝ, cui dicata ſit ibis auis illa Aegypti peculiaris. Non auteꝫ
ciconia (vt vulgo creditur) quę roſtri aduncitate per aluuꝫ ſeſe perlu
ens Clyſteris vſum demonſtraſſe mortalibus proditur, Demonem
autem hunc Theuth, ſiue Theutatem primuꝫ inueniſſe Geometriā
Aſtronomiam, Arithmeticā et lrās, eundem taloꝝ alęqꝫ repertorē
extitiſſe, Dignum ergo ampliſſimo preconio Theutatem iudico iudi-
ces quatenus literas et diſciplinas ingenuas inuenit Quod vero Ta-
lariuꝫ ludum Aleāqꝫ primus oſtenderit feda ſuggillatione notandū
cenſeo. Adeo vt mala bonis comparata preponderent. Nec minus
vitioſitatis ſit in alee commento, q̄ bonitatis in literarum inuenti-
one Herodotꝰ grecus Liuius (quem Ma. Tullius patrem hiſto-
rię nūcupat) auctor eſt, Lydos primos alee, teſſerarumqꝫ ludum.
et cętera genera luſoria preterquam talaria excogitaſſe. Ceterum ſiue

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Declamatio

Theuth (vt memorat Plato) ſiue Lydi (vt autumat Herodotus)
inuenere inſtrumenta luſoria vtriqꝫ mediuſſidius tradidere mor/
talibus inuentum pernicioſiſſimum, Cuius comites ſunt fraus, ꝑiu
rium, impoſtura, mendicitas, Et ex mendicitate mala mens, malꝰ
animus, et cōſequenter ad ſcelera facinoriſſima audēda procliuitas,
Piget commemorare quā multi hoc vitio teterrimo ad incitas ege/
ſtatemqꝫ redacti ſibi et ſuis fuerunt dehoneſtamento. Quā multi dū
furtificas ob aleam manus habent, carnificis laqueo ſtrangulati,
mortem oppetiere ignominioſiſſimam. Ad hoc aleatores publica
pulſantur infamia. et quia diſſerimus apud aures eruditas erudi/
tioniſqꝫ ſitientes, non erit abſonū ſi ab illa orandi lege rethorica pau
lum deuius excurram excurſione plauſibili. idqꝫ ex declamatoria in/
ſtitutione et ritu Inter ceteras nationes ſtudioſiſſimi teſſerarię luſi/
onis Aleatoreſqꝫ maximi Germani fuiſſe produnt, aleā inter ſeria
exercentes, tāta lucrādi perdendi ve temeritate, vt cū omīa defece/
runt extremo ac nouiſſimo iactu de libertate ac de corpore cōtendāt,
Victus voluntariā ſeruitutē ſubit, Et q̄uis iunior, quāuis robuſ/
tior foret alligari ſe patiebat ac vendi Ea erat (vt inq̄t Cor. Tacitꝰ)
in re praua ꝑuicacia, ipſi fidē vocāt, inſitū hodieqꝫ ē Germanis ſtu/
dium alee animoſioris. In qua fidē colluſori ſeruant. Et ipſā pe/
cuniā deperditā ꝑinde ac mutuaticā victori cū fide repreſentāt, Di/
rum prorſus eſt illud ſydus natalitium, quo progenerātur aleatores
quo homines fiunt rei praue ac calamitoſe mancipati. Quicunqꝫ in
nona ꝑte Libre habuerit horoſcopū erit, (ſi Firmico Materno cre
dimus) aleator populari natione perſpicuꝰ. Utinā poſſent e vita in
totum abdicari tolliqꝫ teſſere et chartule luſorie ſicuti iāpridem tali
ſublati ſunt, et luſio talaria abdicata, Video pleroſqꝫ omnes ex vo/
bis contracta fronte muſſantes quod talos talariumqꝫ ludum dixe/
rim exoleuiſſe, nolite ob id admurmurare, vera locutus ſum iudices
nullꝰ eſt error in verbo, ſed vulgus errore promiſcuo implicatur ex/
iſtimans talos eē inſtrumenta luſoria quibus quotidie paſſim ludi/

tur. Cūm teſſerę illę ſunt nominādę, non tali. Et vti totam rē plan
us noritis ſcitote talos fuiſſe quatnos in ludo talario. Et talis qua
drupedum factos, q̄ in poſterioribus tm̄ pedibus eſſe ꝓdunt Ariſto
teli Plinio ceteriſqꝫ phyſicarum diſciplinaꝝ cōſultiſſimis gręci ta
los aſtragalos vocāt. Unde et, aſtragalizontes dicci talis ludētes In
luſione talaria, quatuor tali efficiunt iactuꝫ foeliciſſimū. Quē vene
rium nuncupant et a poetis venus vocitatur In ludo vero teſſerario
tres tm̄ teſſerę ſunt, q̄ ex ſex lateribus ęquali latitudine planiciarum
quadratę cōfiunt, gręci cubos appellant, q̄d et noſtri, vt M. Uar
ro, Gelli⁹ Macrobius Uictruui⁹ tradiderunt. Iñ cybeuticos dic
tus Aleator, Teſſerari⁹ ludus nūc vbiqꝫ gentiuꝫ vbiqꝫ locoꝝ in vſu
quotidiano freq̄ntiſſimus ē, tres teſſerę ſiue cubi, q̄s taxillos docti
indoctiqꝫ falſo nominitāt, in alucolum iaciunt, ſic em̄ tabula aleato
ria nuncupat. Cuꝫ talis quatuor in ludo talario ātiquitus vterentur
Hinc ſcite apud epigrāmatiſtam teſſerę numero taloꝝ impares ſeſe
eſſe ꝓfitent. Utinā ergo (vt domuꝫ repedemus) Utinā teſſerarius
ludus. Et omnis alea damnoſa ac preceps abdicari poſſet et tolli.
Utinam Aleatores, Quoruꝫ vita et ars ludus eſt, exterminari atqꝫ
interdici ne res quę voluptatis cauſa (vt aiūnt) reperta eſt in meſti
tudinem luctuꝫ egeſtatē mortales impingeret. Dic q̄ſo Aleator non
erubeſcis vel ſi erubeſcere nō noſti nonne paleſcis nonne ingemiſcis:
quotiens audis te aleatoreꝫ noīe ꝓbroſiſſimo vocitari, quotiens digi
to pretereuntium ob inſigne vitiuꝫ demonſtraris, Equidem malo vi
nolētus dici q̄ꝫ Aleator q̄ꝫ ſcortator, malo illo liquore mulceri q̄ leti
ficat deos et hoīes, ſine quo letitia eſſe in cōuiuijs nō p̄t. Unde ⁊ le
titię Bacchus dator a celeberrimis auctorib⁹ dictus, q̄d ſi vitiuꝫ eſt
vt iſti volūt ꝑfecto eſt ignoſcibile, neqꝫ vllis legib⁹ interdictū Qui
nimo Platonicę leges, quib⁹ nullę ſanctiores, vinolentiam ⁊ pocula
largiora ꝑmittūt, perindeac fontem quendā ingenij virtutiſqꝫ inci
tabulū, Aſclepiades nobiliſſimus medicorum, vini vtilitam ęqua
ri vix deorum potentia poſſe pronunciauit. Uinuꝫ eloquētes facit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

(vt inquit Oratius Flaccus) Fecundi calices quem nõ fecere diſertuz. Cui ſubſcribit poeta alter lepidiſſimus ſcribens, Poſſum nil ego ſobrius, bibenti ſuccurrunt mihi quindecim poetę. Et cuz alea atqꝫ fornicatio plene ſint anxietudinis et curę Cõtra vinũ triſticiã diſcutit ⁊ nubila humani animi ſerenat. eſtqꝫ remedium curarꝫ, quę anxie ferę ſunt et edaces pñtiſſimum, ꝙd Lyricus poeta commodiſſimo epitheto dixit obliuioſuz Uitã btãm nulla res alia magis efficit, ꝙ̃ animi ſecuritas, mẽtiſqꝫ trãquillitas. Hãc nobis vinuz parit, ſomno accõmodatũ et ſecuritatibꝰ Hoc certe fuit nepenthes illð quod Homerica Helena Thelemacho ꝓpinauit obliuionẽ triſticię veniamqꝫ afferens. Qð vtiqꝫ omĩbus mortalibꝰ foret propinandum. Uñ et nepenthes ab effectu nuncupatũ, quod eo triſticia et luctꝰ omĩs aboleat. Merito Bacchuz ob tã ſuaue inuẽtum deuz finxit antiquitas Merito in coelo eſt vindemiator collocatus, merito Bacchꝰ ipe Liber pater noĩatus nõ taz ob licentiã lingue neqꝫ ob libertatẽ boeotijs datã ꝙ̃ ꝙd liberat ſeruitio curaruz animuz. et vt morbis quibuſdã ita triſticię medetꝛ, proinde ſanctiſſimus et vitiorꝫ obiurgator ſeueriſſimus Seneca precipere nõ dubitat liberaliores potiones eẽ hauriendas et aliqñ vſqꝫ ab ebrietatez veniẽduz Ad hęc nõne maximi heroum reguz philoſophorꝫ ebrioſi atqꝫ bibaces fuiſſe memorantꝛ Quorꝫ exẽplis illuſtribus ebrietas ipſa honeſtatꝛ, Et vitiuz ebrietatis ſi modo id vitiuz ẽ; ſit imitabile. Herculez inter heroas famigeratuz quo nihil illuſtrius, ebriuz et caſſabundum fuiſſe accipimꝰ. ideoqꝫ ſciphũ illiꝰ poculuz eſſe vt Liberi patris cantharꝫ, ob hoc fictores Herculẽ cuz poculo figurant, Alexãder magnus, quo nil maius, vini auidiſſimus fuit, ad temulentiãqꝫ procliuior. Cato quoqꝫ q̃ui exemplar virtutum et norma eſt, qui vt ſapiens dictus, ita reuera fuit, vino indulſit, ebrietatiſqꝫ hilaritate demulctꝰ interdũ ẽ, Cuius olim ebrij velatũ caput cuz quidã quibus obuiꝰ fuerat retexiſſent erubuerunt. Nimirum quia ebrietas quoqꝫ in Catone viſa eſt venerabilis. Ergo igitur viri tam clari, tam magni, tam ſancti vino indulſerint, cuz vinolenti

frequenter extiterint. Cur pudeat me et dici et eſſe temulentum Cur
in me ſit criminoſuꝫ quod non ſolum excuſatur exemplis verumetiā
defenditur, deniqꝫ cur mihi damnoſum ſit iudices ſi id facio quod
Hercules, quod Alexāder, quod Cato factitauerunt Quoruꝫ auc-
toritas tāta eſt, vt ebrietatem honeſtam magis efficere poſſint q̄ꝫ ipſi
ex ebrietate turpes fieri. ¶ Habetis perorationem meaꝫ in duos fra-
tres alterum fornicarium, alterum aleatorem. Quorum alterutrum
veſtra pronunciatione damnari neceſſe eſt, ſi nouiſſimā defuncti te-
ſtatoris voluntatem tueri vultis, qua animis veſtris nihil debet eſſe
ſacratius, quāta enim vinolentia minor ſit vitioſitas fornicatione vl'
alea, vel vtroqꝫ, ſcitis. Et hoc ſcio vos ſcire. Quocirca pronunciate
iudices queſo vl' in hunc vel in illū, vt ego ſententia veſtra abſolutus
poſſim paternis bonis perfrui comiter atqꝫ hilariter, vt indulgēs vi-
no excuſabilis ſiꝫ exemplo Herculis, Alexandri et Catonis, quos vi-
tę duces habere nō ſoluꝫ venia, ſed etiam laude dignum eſt, Dixi

¶ Scortatoris et aleatoris recrimina-tio aduerſus ebrioſum.

HAEſopi fabulatoris elegātiſſimi apologus iudices narrat, ho-
mines duas manticas habere, alteram anteriorem, alteram
poſteriorem, in priore aliena vitia mitti. in ea quę a tergo eſt, noſtra
occultari, quo apologo ſcienter et feſtiuiter ſignificatur mortales ob
ſeruare papulas alienas, in proprijs vl ceribus incurioſos. In alienis
peccatis noſcendis oculatos eſſe, in ſuis talpas Neminē videre quid
manticę in tergo ſit. Hoc cum in pleriſqꝫ alijs, tum hodierno die in
fratre cognouimus, qui in negocio ſuo hebetior, in alieno acutior, fe-
ſtucam in oculis noſtris aſpiciens trabem non videt in ſuis, qui copi
oſe et eleganter in meretricarios aleatoreſqꝫ perorans, ebrietatem cui
obnoxius ipſe eſt, non ſolum dixit eſſe ignoſcibilem, verumetiam (ſi
dijs placet) quaſi expetibilem atqꝫ dignum laude eſt conatus aſſerere
Nos vero iudices nihil verrucas noſtras couuelantes ſimpliciter
ingenueqꝫ fatemur malum eſſe ſcortari, Et forum aleatoriuꝫ calcas-

cere. Sed maius malus temulentiam eſſe contendimus. Idqꝫ euiſ-
dentibus argumentis planuꝫ faciemus. Vos queſumus vt ſicut at-
tente fratrem audiuiſtis, in fratres inuehentem. Ita lubentibus ani-
mis nos audiatis fratrem retaxãtes. Ut ſi quã ille voluptatem ma-
ledicendo cepit. eandem male audiendo penitus amittat, q̃ cum dixe-
rit quod voluerit. nõ iniquum eſt ſi audiet qđ noluerit Veſtruꝫ erit
officium iudices cauſa vtrinqꝫ perorata collatione viriorum, de qui-
bus agitur, facta ſollerterqꝫ perpenſa ferre ſententiã, Homo (vt hinc
ordiamur) ex animo et corpore compactus nihil habet penſius cha-
riuſqꝫ q̃ꝫ ſemetipſum. Unde fit vt animi ac corporis incolumitateꝫ
diligentiſſime cuſtodiat, et ea cum primis appetat, q̃ greci τα προ
τα φυσεοσ latini prima nature ſiue ꝓmogenia appellant, in qui-
bus numerantur, valetudo, ſenſus integri et omniuꝫ partium conſer-
uatio, quibus non pauci nimium hominis bonum metiuntur. Et
cum vite ars prudentia ſit, que inter bona animi potiſſimuꝫ elucet,
eam precipue incolumeꝫ ſeruare debem⁹ vt viuendi rõne conſtemus
Hec igit̃ animi et corpis incolumitas cum ſit rerum omnium pre-
cioſiſſima. Cum bona animi ꝛ corporis ſint maxima bonorum, quis
non videt id vitiuꝫ longe maius eſſe habendum, quo maiora ꝛ plu-
ra hominis bona profligantur. atqui cuncta haec ebrietate concuti-
untur et vini crapula hebeteſcunt Temulentia mentem obnubilat.
corporis valitudinem profligat. nec non eſt rei fameqꝫ diſpendium
Vetus verbum eſt ſapientiam vino obumbrari. Quod vigoreꝫ ani-
mi impedit ad procinctum tendentibus Qua in re ſubit admirari
priſcorum diligentiam, qui ſignificatiſſimo vocabulo vinum teme-
tũ appellauere. ex eo quod teneat mentem ac tentet. vnde et temulen-
tia ebrietas nominata. Quid per deos fedius: quid turpius eſſe po-
teſt q̃ꝫ quod homo extra hominem, extraqꝫ humanuꝫ intellectuꝫ per
vinolentiam collocet, ſemetipſuꝫ ignoret, nec plus ſapiat q̃ꝫ bim⁹ pu-
er aut annicul⁹. Vini calentis aſpergine ſanitas mentis expugnatur
fitqꝫ rerꝫ omniuꝫ obliuio morſqꝫ memorie Nõ eſt temulenti anim⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

ſua poteſtate merſus vino et ebrietate deuictus, quod neqꝫ fornicario
accidit neqꝫ aleatori, et (vt elegāter diffinit Seneca grauiſſimus vi-
noſorum cenſor) nihil aliud eſt ebrietas quam inſania voluntaria.
Nonne hoc probrum omni probro maius eſt hominez vltronea in-
ſania oblectari, cuius peculiare bonum eſt ſapere et ſanitate mentis
perfrui. Adijce ex vino vertigines capitis, tecta mobilia, gradū erra
bunduz Nā vt ait ſcitiſſime Plautus, luctator doloſus eſt vinū, pe-
des captat primuluz. merito dixit Androcides ſapientia clarꝰ, ſicut
venenuz eſt homini cicuta. ita et cicute vinum, intelligi volens vene-
ni venenum eſſe vinum. Quam multi morbi atqꝫ egritudines ex vi-
ni intemperantia proueniāt, quis ignorat? Cum hinc vlcera oculorū
neruorum reſolutio, tremulę manus, cuz hinc cauſones id eſt febres
ęſtuantes. Cum hinc pedes vlceroſi ac podagrici. Aliaqꝫ innumera
morborum genera proueniāt, vnde merito dici poteſt, ebrietatez pe-
na premit comes, pręterea quod non minus turpe eſt, vino fetēt ora
nimio et graue olentia anhelitus inficitur. Vis videre quaz noxia ac
peſtifera res corporibus ſit vinum, vbi quiſpiam ęgrotat ſtatim ex p̄-
ſcripto medicorum, vini potu interdicitur. Tanq̄ꝫ id fomentum in-
centiuū qꝫ morbi ſit Adhęc rei ſuę malę conſulit homo ebrioſus duz
vina precioſa cuz diſpendio patrimonij vndiqꝫ cōquirit, duz vinum
pluris q̄ꝫ aurum facit. idqꝫ iucundius q̄ꝫ ſolem intuetur, Videmus
quotidie multos (nec enim in re notiſſima exemplis opus eſt) ad in-
opiam egeſtatemqꝫ redactos ebrietate ſumptuoſa. Tanto labore et
impendio, conſtat quod mentem mutet, ac furorem gignat. Et ita
vinum cauſa eſt, vt patrimonio et opes decoquantur, vt vacantes po
tibus conſumantur, ſicut Solomoni plane credi conuenit. Quan-
ta autem labes infamię, quantum dehoneſtamentum ſubſequatur id
vitium homo nemo non neſcit. Cuz opprobratio ebrietatis inter cę-
tera conuitia ſit maledicentiſſima cum quotidianū hoc maledictum
tan q̄ꝫ maximum in altercationibus audiatur. Achilles homericus
non probrum vlluz foedius inuenit, quo proſcinderet Agamemno-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

nez illuz regem reguz, quā vt οιναβαρησ hoc ē vino preſſus atq̄ʒ vinolentus appellaret. Olim diui Auguſtini mater, cuz ab ancilla per amarulentam inſultationem merobibula vocaretur, tam fedum, tam erubeſcendum id maledictuz eſſe cognouit, vt cōfeſtim dāmnata ebrietatis feditate ad ſobrietatem ſeſe contulerit biberitq̄ʒ deinceps vinuz aquatiſſimum dilutiſſimūq̄ʒ. Excutite iudices iudicia mortaliū. Interrogate paſſiz oīes. Audietis hoīem ferme neminez eſſe, q̄ nō ſcortator et aleator a cōuitiatoribus cōpellari malit q̄ʒ temulētus adeo cūctis iolevit intellect⁹ rei fediſſime ſpurciſſimiq̄ʒ cōuitij. Adde q̄t rixas, quot cedes, q̄t facinora penitēda, fecerūt hoīes vino inflāmati, et Bacchi thyrſo percuſſi. Nā vinuz vt libris Eſdre teſtatuz eſt) ſeducit mentē, et vinolēti ſumūt gladios, q̄ cuz e vino emerſerint et ſurrexerint, non meminerunt q̄ geſſerunt, ille Alexander magnus cuius paulo ante o frater exemplo gloriabaris. Nōne Clytū chariſſimuz ſibi ac fideliſſimū inter epulas trāſfodit? Nonne amicos in temulētia plures interemit? cui⁹ exempluz ſcriptores nō ideo referūt, vt nos ad ebrietatez inuitent, prout tu opinaris, ſed vt ab ebrietate deterreāt. Cogita quas clades ediderit publica ebrietas, hec gētes belliicoſas hoſtibus tradidit, hec cōtumaciſſimos et iugum recuſautes in alienuz redegit arbitriuz, hec inuictos acie mero domuit, ſic Syracuſe in manuz Marcelli ditionēq̄ʒ Romanorum peruenerunt. Sic Maſſagete a Perſis pfligant, et vino merſi capiunt. Qd igit iudices vitiuz fedi⁹, probroſius, deterius eſſe pt? q̄ʒ ebrietas, qua ſanitas mentis concutit, valitudo corpis pfligat, patrimonia atterunt, fama pulſatur, quā rixe, cedes, infanda facinora, nec nō vrbiuz excidia ſubſequuntur. Stoicoꝝ dogma, quo callide magis q̄ʒ vere traditur εισα τα αμαρτηματα ειναι. i. peccata paria eſſe q̄tidie refellit vita, ſenſus cōis impugnat vitia noſtra redarguunt, que haud dubie imparia et aliud alio maius eſſe nemo nō cernit, hoc etiaz cecis liquet ebrietatis labem tāto q̄ʒ ſcortatus et alee eſſe fediorem, quāto plura precioſioraq̄ʒ ſunt illa, que p temulentiaz amittun⁹ q̄ʒ que per

aleā ſcortatoreſqꝫ deperdimus. Uerꝝ audi frater quo rē deducam⁹ ſint cętera oīa inter nos paria, vel ſi ita mauis, ſint in nobis duob⁹ fla gitioſiora, ſit fornicatio, ſit alea, vitioſitas fedior, q̄ꝫ temulētia, ſit tua melior q̄ꝫ nrā cōditio, vincas tu ex reliquis ꝑtibus. Unū tñ nob' cō cedas, velis nolis, nccē eſt mentē ebrioſi concuti, ingeniū obnubi lari, ſenſus oīs fieri lapſabundos et hoīē exire ex hoīs ꝑtāte, quo cō ceſſo victores ſum⁹, cū huic vel ſoli vitio par ſit nihil, et nihil ſecun dum, finge, excogita, cōminiſcere q̄d libet nunq̄ꝫ tñ impetrabis quin nobis cōſtet mēs et animus, q̄ in te ebrietas concutit atqꝫ dementat. Demētia āt mentis et inſanitate animi gliſcente homo hominis no men amittit, et nihil fere differt a brutis animātibus, ex quo fit oīm deterrim⁹ fediſſimuſqꝫ. Quod āt frater vinū ꝑconio laudis extulit ⁊ ex ſententia Aſclepiadis vix deorꝝ potentia equari poſſe pronunci auit Uolſellis pugnat nō gladio, cū neqꝫ nos inuiti iudices bibam⁹, neqꝫ vinū culpemus ſed vinolentiā. Scim⁹ duos eē liquores cor poribꝰ hūanis gratiſſimos int⁹ vini foris olei, ſcim⁹ vino ſtomachū recreari, appetentiā ciborꝝ inuitari, triſticię curā hebetari, algorem ex pelli, ſomnū cōciliari, ſed ſi modice vel potio intra modū hauriat̃, fuit ꝗ ſuꝑuacanea illa in vini laudes excurſio q̄d null⁹ infamat Ue rū enīuero ebrietas q̄ deagit̃, ebri⁹ q̇ culpat̃, qua excuſatiōe excuſabil̃ fieri p̄t, qua defenſiōe defendi, an autoritate Platonis teip̄m tutabe ris, quem veluti temulentię ſuaſorē, ac mgrm̄ citaſti, falſo ſcito enī bone frater lege Platonica ebrietatē iſtā turpiſſimā, quę labeface re et imminuere hoīm mentes ſolet, cuius reatū hodie tu ſuſtines mi nime laudari, ſed liberaliorem paulo iucundioremqꝫ vini inuitatōē quę fieret ſub quibuſdā quaſi mgrīs cōuiuiorū ſobrijs non impro bari. Jmmo vt ſcias decreta Platonica nō a te ſtare ſed a nobis intel lige, quātopere ab illo culpetur ebrietas, decernit diuinus ph̄us pue ris merū aquę potū. Uinoqꝫ interdicto vetat ignem igne incitari Jdem iubet ſponſum et ſponſam dare operam liberis ⁊ abſtemios eſſe vt conceptus fiat ſolidus et quietus, cū ebrij tanq̄ꝫ mente capti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

ad generationem ſint inutiles, quippe cuꝫ veriſimile ſit ex temulētis
fetus tā membris qꝫ morib⁹ tortuoſos ꝑgenerari Quod Herculem
bibacem Alexādruꝫ temulentuꝫ Catoneꝫ vino hilarari ſolituꝫ, teqꝫ
illoꝝ imitatorē eſſe gloriabund⁹ memoraſti, dic q̄ſo o frater placent
ne tibi tāti viri pro archetypo et exemplari q̄d ſequaris. Ageduꝫ imi
tare illos totos, et ſicut vitij affectator videri vis, ſic imitator eſto ꝟ-
tutum, perge ꝑ illoꝝ cuncta veſtigia, effinge nobis ac redde mōſtro-
rum ꝓfligatōe Herculeꝫ, reꝝ magnitudine Alexādruꝫ, moruꝫ ſanc
titudine Catoneꝫ, Tunc in te tam ignoſcibilis erit ebrietas qꝫ fuit in
illis Tunc nemo tibi negocium faceſſet. Tunc nobiſcum tibi nulla
erit ꝯtrouerſia de patᷓna hereditate. Cedem⁹ vltro bonis, eris tu ex-
tra oēm iudicij aleā ſequeſtrat⁹ Nos duo inter nos diſceptabimus,
vter ex nobis ſit exheres ꝓnunciādus, te in tuto, te in vado ſalutis col
locato. Sꝫ que eſt iſta ꝑuerſitas, improbitas, iniq̇tas, velle magnis
heroibus vitioſitate eē conſimileꝫ, ꝟtutib⁹ vero lōge diſſimileꝫ, velle
ſequi fugienda, fugere ſequenda, velle magna imitari, bona nō aſpi-
cere, placet tibi in Catone ebrietas placeat et grauitas, frugalitas, in-
tegritas, doctrina, mores, ceteraqꝫ virtutes omnes, quaꝝ dictus eſt
norma, auctor, exemplar, Scito tn̄ magnos illos viros non vino in
genium mētemqꝫ vt tu quotidianis ebrietatibus ingurgitaſſe, Nec
in pectoribus magnis vlluꝫ eſſe poteſt, honeſtorum turpiuꝫqꝫ con-
ſortium. Sed pro fomento laborū quos dies noctesqꝫ exantlabant,
ſeſe interduꝫ largioribus poculis inuitaſſe. Quoruꝫ labecula virtu-
tibus obumbratur. Ad quos cuꝫ tu nulla ex parte laudabili aſpires.
deſine illoꝝ exemplis tua probra fulcire. Quorum virtutes nō aſſe-
queris, deſine illos iactare, qui abs te hoc in iudicio nominati faciūt
cauſam tuā fediorē, turpiorem, deteriorem qꝫ ſi nuſquā nominaſſes.
Demiramur o frater te in hac nominatione ſilenter preterijſſe Tibe-
riuꝫ ceſarem, cuius vtpote maximi romanorum imperatoris exēplo
cauſa tua roborari potuiſſet, q̇ propter nimiā vini auiditatē pro Ti-
berio Claudio Nerone, Biberius Caldius Mero vocabat̄, qui Pi-

ſonem vrbis Romę prefectum fecit, quod biduo continuo duabuſ-
qꝫ noctibus per potationem apud ſeipſum continuaſſet. Atqui ex-
empla vitioſorum quamuis illuſtria magis officiunt vinolentię reo
quam patrocinātur. Quod ſi iudices in vitijs defendendis atqꝫ ex-
cuſandis valeat auctoritas principum nos quoqꝫ maximi imperato-
res excuſant. Nanqꝫ memorię proditum eſt Cęſarem Auguſtum, qui
viuus habitus eſt diuus, quo nil maius, melius, ve terris fuiſſe aleę
cupidiſſimum, et diebus feſtis, profeſtiſqꝫ luſiſſe Claudium quoqꝫ
imperatorem de arte aleę librum compoſuiſſe cuius ſtudioſiſſimus
adeo fuit, vt ſolitus ſit etiam in geſtatorio ludere, Meretricarios ve-
ro extitiſſe tam multos, vt Solomon quo nil ſapientius, greges cō-
cubinarum prope innumerabilium habuiſſe prodatur, vt Caeſarem
dictatorem omnium mulierum virum dictitauerint Sed nobis vi-
tia noſtra diluere exemplis principalibus non eſt in animo, nec libet
ea defenſione, quę haud dubie potentiſſima eſt vti, vt dicamus nihil
eſſe in rerum natura tam neceſſarium, tanqꝫ expetibile quam vene-
reum concubitum. Quo ex terris ſublato cuncta animantium gene-
ra citiſſime deficiant atqꝫ intermoriantur neceſſe eſt. Excedat agedū
(vt Senecę verbis vtar) rebus humanis Venus, orbis iacebit ſqua-
lido turpis ſitu. Tolle ex commertio mortalium meretriceas amatio-
nes, cuncta videbis miſceri perturbariqꝫ libidinibus inceſtis, non ſu-
uat in iudicio coram vobis iudices, allegare aleam illicem eſſe vitę
voluptuarię atqꝫ animorum oblectamentum qua ocioſi mortales eſti-
uorum dierum ęſtus torrentiſſimos fallunt, qua a cibo, a menſa ſalu-
briter vtuntur, cum id horę ex precepto maximorum medicorum om-
nis animi corporiſqꝫ agitatio ſit inutilis. Sed nobis nihil proſint
haec adminicula iudices ad cauſam noſtram roborandam, immo
ſimpliciter et ingenue profitemur nos eſſe criminoſos, nos vitioſos,
ſed criminoſiorem, ſed vitioſiorem eſſe fratrem indubitanter aſſeri-
mus, idqꝫ videmur argumentis ſatis probabilibus hactenus de-
monſtraſſe Verum vt vobis iudices hoc magis liqueat, vt foeditas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

tāti vitij fiat manifeſtior, deniq; vt ſcrupulus nullus mētibus veſtris
Inhereat: quin vinolentum, fornicario, et luſore fediorem vitioſio-
remq; iudicetis, libet hoc potiſſimuꝫ in loco rhetoricari. Et qm̄ ad-
uerſari⁹ per exēpla ſententiaſq; nobiliuꝫ ſcriptoꝝ expatiat⁹ eſt nos q̄ꝫ
exēplis, nos dictis philoſophoꝝ, oratoꝝ, eccleſiaſticoꝝ, edocenter ex-
plicabimus, ebrietateꝫ fuiſſe ſemper apud priſcos deteſtabilem, pro-
ſciſſamq; cōuitijs ab optimis quibuſq; perinde ac inſigniter ꝑnicio-
ſam, erūt hec non iniucunda cognitu, nec inutilia relatu, nec eruditis
aurib⁹ aſpernāda, vos mō vt attēte preterita audiuiſtis ita attente ac
lubentib⁹ animis reliqua auditote. Lacedemonij illi frugaliſſimi, et
Lycurgi legibus bñ inſtituti, cuꝫ ab ebrietate perinde ac re fediſſima
iuuētutē abducere vellēt hūc morē obſeruabant, vt in feſtiuitate ſer-
uos (q̄ Ilote vocātur) largo mero ingurgitatos in cōuiuia iuuenum
deduci iuberent, vt illi ſpectātes ebrioꝝ turpitudinē ebrietatē velu
ti rem fedam ac deformē perhorreſcerent. Plato Ariſtoteles Euſe-
bius, et maxim⁹ medicoꝝ Galen⁹, dilaudāt legem Carthaginenſium
qua duꝫ militāt et caſtrēſibus reb⁹ incumbūt vinum nullus guſtare
ꝑmittit, ſed om̄es toto militie tp̄e aquā bibūt, tanq; vinū ad ferendū
laborē hoīes remolleſcāt. Ceſar auctor eſt Sueuos Germanie popu
los vinū ad ſe oīno importari non ſinere: q̄d ea re ſubneruari corpo-
ra arbitrātur. Cheremō Stoic⁹ narrat priſcos Aegypti ſacerdotes
carnibus et vino ſemꝑ abſtinuiſſe, ex eo tp̄e quo cepiſſent diuino cul-
tui operari, vt ſenſus tenuitate forent vegetiores, Joſephus Philo
Euſebius Hieronym⁹ prodiderūt Eſſeos in Iudea abſtenios fu-
iſſe et inuinios, quotidianūq; ieiuniuꝫ vertiſſe in naturā, apud Ro-
manos atq; om̄i in latio femine etateꝫ abſtemiam egiſſe hoc eſt vino
abſtinuiſſe memorātur q̄d ſi vlla inuēta eēt vinū bibens, morte mulc
tabat, vt auctor ē Dionyſius in libris antiq̄tatuꝫ, ex noſtris quoq; ce
leberrimi ſcriptores ſcripſere vxorē Egnatij q̄d vinū bibiſſet e dolio
interfectā fuſte a marito, eumq; cedis a Romulo abſolutum Fabius
pictor in annalib⁹ ſuis tradidit matronā quod loculos in q̄bus erant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

dãues vinarię cellę reſignauiſſet, a ſuis inedia mori coactã. Cn. Do-
miti⁹ iudex mulierẽ dote mulctauit, q̄d vinuʒ bibiſſʒ viro inſciente
ob hoc propinqui (vt inquit M. Cato et repetit Tertullian⁹ in A-
pologetico) oſculum feminis dare ſoliti erãt, vt ſpũ iudicarentur an
vinũ olerent, ⁊ mediu ſſidius vſu vini immodico ianua virtuti clau-
dit, vitijs aperit, Apolloni⁹ Tyane⁹, quo nil ſanctius, nil diuini⁹ in-
ter hoïes, fuit hydropota hoc ẽ aquę potor vinuʒ tanq̄ ingenij peſtẽ
reformidãs. Diu⁹ Hieronym⁹ precipit virgini Chriãnę, vinũ tanq̄
venenuʒ eſſe fugiẽduʒ, ideʒ clericis vino ꝓpe interdicit, qui ſcribens
ad Nepotianuʒ nunq̄ inq̄t vinuʒ redoleas, ne audias illud philoſo-
phi, hoc eſt nõ oſculuʒ porrigere, ſed vinũ ꝓpinare. M. Tulli⁹ in-
ter pleraq̄ alia probroſa, quę Piſoni obiectat, id quoq̄ maximo pro-
bro dat, q̄d vinolẽtus ore fetido teterrimã popinã inhalaſſet. Quid
multa: deus in Leuitico ad Aron archijerea, hoc eſt põtificem, vinũ
inq̄t et oẽ q̄d inebriare p̄t non bibetis, tu et filij tui q̄n intrabitis ta-
bernaculuʒ teſtimonij ne moriamini, quin etiã dei cõſectane⁹ electõis
vas, et ſcpturaꝝ ſcãrum armariuʒ ap̄lus Paulus vinolentiam dam-
nans in ep̄la ad Thimotheuʒ precipit epiſcopuʒ ſobriuʒ eẽ debẽ, mi-
nimeq̄ vinolentuʒ Hinc in decretis canonicis eſt illud memoratiſſi-
muʒ, Vinolentũ ſacerdoteʒ et ap̄lus dãnat et vet⁹ lex ꝓhibet. Sacer-
dotes q̄ miniſtrãt in tẽplo dei ꝓhibentur vinuʒ bibere et ſicerã, ne cra-
pula et ebrietate corda eoꝝ pregrauẽtur. Sicera aũt Hebreo ſermone
oïs potio nũcupat̃, qua q̄s inebriari p̄t, Quicq̄d inebriat ſtatũ men-
tis euertit. Añ diluuiuʒ hoïes erãt ſicci ſobrij inuinij nullo vini vſu
nulla cultura vineaꝝ, poſt diluuiuʒ vt ſacris lr̄is proditũ eſt p̄mus
Noe plãtauit vineã bibenſq̄ vinuʒ illico inebriat⁹ eſt. Itaq̄ nec vi-
nuʒ ſuo pepercit auctori. In Pentateucho q̄ʒ legim⁹ ebrietateʒ iceſti
cãm fuiſſe. Cuʒ patrẽ lotopeã fuiſſe filię inebriaſſent, moxq̄ ex ebrie-
tate ad inceſtuʒ cõcubituʒ infanduq̄ʒ illexiſſent. Ex illo tp̄e mortales
vini feruor. ex feruore ebrietas, ex ebrietate inuerecundia, inceſtuʒ, fu-
ror inuaſit. Tunc temulentia varijs motibus, mentes hominuʒ cõ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

cutere cepit, Jta vt aliȷ̈ fierent rixoſi et furentes, aliȷ̈ iocoſi, ac loquaces, aliȷ̈ ſomnolenti, aliȷ̈ lachrymabūdi. Etenim vinum candem vim habet quam bilis atra variā ſcilicet et multiformem, ſuper qua re nobile eſt problema nobiliſſimi philoſophoꝝ Ariſtotelis, Unde videtur Oratius Flaccus illud mutuatus. O nata mecum conſule Manlio, ſeu tu querelas ſiue geris iocos, ſeu rixas, et inſanos amores, ſeu facile in pia teſta ſomnum Dionyſius qui vulgo Bacchꝰ quē Aethnici ſcriptores vini repertorem perhibent, cornutus figuratur non tam ꝙ boues cornigeros iugo copulauerit. vt Diodorus credidit quam quod ex vini feruore temulenti ad temeritatē procliuiter erigātur fiantqꝫ impetuoſi, et quaſi cornupete. Tunc pauper ſumit cornua, tunc humilitatis oblitꝰ erigitur in tumorem Quod vero Bacchuz inter deos relatum et vindemiatorē inter ſydera collocatum iactāticulus frater glorioſa predicatōe narrauit, nihil ſane id ad cauſaz ipſius fulciendā proficit. Aut ſi commenta poetica pro argumentis valent, valeat et illud. Quod Uenus noſtra clariſſimum ſibi in celo ſydus vēdicauit, quod Uenꝰ inter celicolas dominatᷣ cuius natura cuncta generantᷣ in terris, quam almam quaz diuum hominumqꝫ voluptatē celeberrimi conditores appellant. Ad hec Anacharſis ille, qui apud ſocordiſſimos Scythas ſapiēs natus ē prodidit vitem vuas treis ferre, primam voluptatis, ſecundam ebrietatis, tertiam contumeliarum Aeſopus fabulator conſimile quiddam dixiſſe traditur. Celebre eſt illud ſapientis viri, ſiue is Aeſopus, ſiue Anacharſis ſiue alius quiſpiā fuerit, dictuz ſuper mēſaz, prima inq̄t cratera ad ſitim pertinet, ſecunda ad hilaritatem, tertia ad voluptatē, quarta ad inſaniam, Si quartum poculum potores reddit inſanos, quid quater quaterna: quid quaterdena pocula efficient, nōne ſupra omnem furorem, ſupra omnem inſaniā reddent inſaniſſimos: Atq̄ conſtat vinolētos homines quāto plus biberint tanto plus ſitire Et ex bibēdi cōſuetudine augeri auiditatez Ut merito hoc gn̄s homies ad perdenda vina genti eſſe videantur. Nouellius Mediolanenſis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

tribus cōgijs epotis vno impetu tricōgius cognominari nō erubu/
it, gloriā ſcilicet ex vitio foediſſimo captās, et cum om̄e vitium tanto
criminoſiꝰ ſit quāto maior eſt ille ꝙ peccat, qua nota, quo probro vel/
licādus ꝑſcindendusqꝫ eſt Bonoſus Romanꝰ imꝑator, quē mira/
mur a fratre p̄teritū eſſe in mētione vinolentoꝝ, Qui bibit quātū
hoīm nemo, De ꝗ Aurelianꝰ dicere ſolebat, nō vt viuat natꝰ eſt, ſꝫ vt
bibat, qui quantum bibēdo turpiter ingeſſerat tm̄ meiendo turpius
egēbat, ꝙ ſuperatꝰ a probo cū vitā laqueo finiens ſe penſilem feciſſet
iocus innotuit. amphorā pendere nō hominem, proclamat. Solo/
mon, luxurioſa res vinū, et tumultuoſa ebrietas, quicunqꝫ his delec
tatur non erit ſapiens Idem interdicit ne ſimꝰ in cōuiuio potatorū,
Subriſimꝰ paulo an̄ iudices audiētes fratrē incōtinentes atqꝫ intē/
perātes appellātem eos, ꝙ aphrodiſia colunt indulgentqꝫ rebus vene
rijs citātemqꝫ Ariſtotelis teſtimoniū ex ꝓblematis, tanqꝫ Ariſto/
teles ſolos ακολαστουσ και ακρατεισ id eſt intemperā/
tes et incōtinentes hoīes venereos mulierarioſqꝫ appellādos eſſe cen
ſeat Agedum recita queſo bone frater totū Ariſtotelicum problema
videbis te quoqꝫ eodē loco habendū eadem ſuggillatione notandū
eiſdē vocabulis nominādū eſſe, Etem̄ vt res tota iudices colliqſcat
ſcribit inclytiſſimꝰ philoſophoꝝ, quinqꝫ eſſe hoīm ſenſus, per quos
voluptas querat, om̄emqꝫ ex his immodicā voluptatē, turpē atqꝫ
improbā exiſtiari, ſed em̄ inqt ꝗ nimia ex guſtu et tactu eſt. ea volup/
tas omnium reꝝ fediſſima eſt, eoſqꝫ maxime qui duabus iſtis bellui/
nis voluptatibus ſe dediderūt incōtinētes appellare ſolemꝰ, tanqꝫ in
pecudum ferorum animalium numero habeatur quiſquis eſt his fe/
rinis voluptatibus deuinctus, Cū cetere ex tribus alijs ſenſibus ꝓ/
uenientes hominum eſſe tātum proprie videantur, Hec ſunt Ariſto
telica, hec ex promptuario philoſophico deprōpta, vbi nō minus vo
luptas guſtatus, qua haud dubie potꝰ, quoqꝫ cōtinetur, quā volup/
tas tactus cōcubituſqꝫ taxatur ꝙ autem ridiculum ſit, id alteri op/
probrare quod in te ſtatī retorqueri poſſit nullus ignorat. Uerum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

anteq̄ȝ digrediamur ab huiuſce fediſſimę vitioſitatꝫ inſectatiōe, ſub-
ijcimus opera ebrietatis vtentes nō noſtris verbis ſed Plinianis, q̄
in ore in pectore omniuȝ habenda ſunt dignaqȝ quę vbiqȝ non ibi tā-
tum memorentur, ad caſtigādam hanc inexplebileȝ bibendi auidita-
tem audite ergo Plinium in temulentię vitia ſic perorantem. Tunc
audi matronam oculi licentur tunc animi ſecreta proferuntur Alij
teſtamenta ſua nuncupant, alij mortifera loquuntur, redituraſqȝ per
iuguluȝ voces non continent, q̄ȝ multis ita interēptis vulgoqȝ veri-
tas iam attributa vino eſt. Interea vt optime cadat, ſolem orientem
non vident ac min⁹ dum viuunt. Hinc pallor et genę pendulę, ocu-
lorum vlcera, tremulę manus effundentes plena vaſa, et quę ſit poe-
na preſens, furiales ſomni et inqēs nocturna, premiūqȝ ſummū ebrie-
tatis, libido portentoſa, ac iucunduȝ nefas, poſtera die ex ore halitus
fetidi, ac fere reꝝ omniuȝ obliuio, morſqȝ memorię. Rapere ſe ita vi-
tam predicāt cum priorem diem quotidie perdāt, illi vero et venien-
tem. Hęc Pliniana in temulentos peroratio, hęc caſtigatio cenſoria
tā ſeuera, tam luculenta, tam vera, quem nō reuocet ab ebrietate ad ſo-
brietateȝ: a meracis potionibus ad dilutiſſimas aquatiſſimaſqȝ, a vi-
naria cena ad prandium caninum, Quis haec audiens: quis haec
legens nō repēte temulentiā fugiat ac execretur: perinde quaſi vitio-
rum omniuȝ fediſſimam, ſpurciſſimam, defamatiſſimam. Quis iu-
dex ea auctoritate, ea ſapientia preditus: qua vos eſtis, non eueſtigio
pronunciet contra ebrioſuȝ cōtraqȝ ebrietatem, ſed iam tēpus eſt ca-
nere receptui ne dum vicem talionis implodimus, dum fraternam
taxationeȝ retaxamus, dum mutua flagitij exprobratiōe par pari re-
ferre ſtudemus, immodici atqȝ immoderati fuiſſe videamur. Adno-
taſſe iam vos iudices iādudūȝ credim⁹ aliquanta nos quę obiectaue-
rit frater, irrefutata irrepercuſſaqȝ quaſi diſſimulāter preterijſſe. Ita
eſt iudices, nec inficias imus Nam eius tantum eſt, qui ſe impecca-
bilem et vt greci dicunt ἀναμαρτητον oſtendere velit, probra
et criminatiōes ſingillatim diluere atqȝ refellere. Nos vero noſtras

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

noxas, noſtra flagitia neq; inficiamur vt inſontes, neq; excuſamus vt multi, neq; iactamus vt frater Fedū eſt, turpe ē ludere et fornicari. erubeſcendum nomē eſt meretricarij et aleatoris. Crimē vtriuſq; noſtrum infame, detrimentoſū, reprehenſibile eſſe nō negamus, atq; etiam vltro profitemur ſed vitioſitatē fraternam noſtre vitioſitati, noſtriſq; flagitijs aſſerimus eſſe anteponendam. Diximus ex ebrietate nō ſolū famam et opes labefactari, quod in nobis potiſſimum carpſit frater, ſed mentem animū ſenſus omnes concuti, mutari, perturbari, euidentiſſime docuimus, qua feditate nil fœdius, quo nil vitioſius eſſe aut dici poteſt. Oſtendimus quātas clades, exitia, funera mortalibus ebrietas intulerit. catalogo quoq; quaſi quodam per exempla, per auctoritates, per dicta nobilium cōditorum decurrim⁹ indicātes quēadmodum temulentiam omnibus ſeculis ſupra omnē vitioſitatē damnata conſciſſa infamata ē. Quod ſuper ē veſtrę prudentię eſt iudices, veſtręq; grauitatis diligenter crimina noſtra penſitare, et velut in librili collocata perpendere, et quem ex nobis tribus turpiorem fediorem q; iudicaueritis, in illum pronūciare. Nihil em̄ veremur, quin ſecundū nos pronuncietis, quin vobis (qui ſapientiſſimi eſtis) idē videatur, quod tot ſcriptoribus celeberrimis viſū eſt. quod rationes ſuadent, exempla corroborant, ſenſus communis affirmat. Itaq; cām noſtram iudices fidei veſtrę prudentięq; committimus, et ſi aperte cognoſcitis, ſicut profecto noſtis, ebrietatē lōge fœdiorem eſſe atq; vitioſiorem, exheredate queſumus fratrem, et nos iudicio veſtro liberate, ſententijs abſoluite, vt hereditate paterna beneficio veſtro perfruamur, Diximus

¶ Finis,

¶ Dauentrię ex officina accuratiſſima Albrti Pafraed Anno ſalutis noſtrę Milleſimo quingenteſimo decimo ſeptimo menſe Februario, .ſ. .:.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
226 E 74